TAŞERON İŞÇİLERİN GÜVENLİK ARŞİV SONUÇLARI KOMİSYONLARCA NASIL DEĞERLENDİRİLMELİDİR?

Ali Hikmet UĞURLU

Kamu İhale Mevzuatı Uzmanı

GİRİŞ

Taşeron işçilerin sürekli işçi kadrosuna geçiş işlemleri hızla ilerliyor. Kadroya geçişte bir kriter olarak belirtilen "Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Taraması" sonuçları İdarelere ulaşmaya başladı.

Tespit komisyonları sürekli işçi kadrosuna geçecek taşeron işçiler hakkındaki arşiv araştırma sonuçlarını nasıl değerlendirecek? Sabıka kaydı çıkan her işçi kapsam dışına bırakılabilir mi? Ölçü ne olmalıdır? Arşiv araştırma sonuçları ile memur olma yeterliliğini düzenleyen 657 Sayılı Kanunu'nun 48. Maddesi'nin A bendinin 5. Maddesi arasındaki bağ nasıl kurulacaktır?

Bu makalemizde yukarıdaki soruları yanıtlamaya çalışacağız.

TESPİT KOMİSYONU DEĞERLENDİRMEYİ NEYE GÖRE YAPACAK?

Arşiv araştırması, Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Yönetmeliği'nde şu şekilde tanımlanmıştır.

"Kişinin kolluk kuvvetleri tarafından halen aranıp aranmadığının, kolluk kuvvetleri ve istihbarat ünitelerinde ilişiği ile adli sicil kaydının ve hakkında herhangi bir tahdit olup olmadığının mevcut kayıtlardan saptanmasını ifade eder."

Buradan açıkça anlaşılacağı üzere, kişi hakkındaki adli sicil kayıtları, kişinin geçirdiği soruşturma, kovuşturma ve aranıp aranmadığına ilişkin bilgiler, arşiv araştırmasıyla tespit edilen temel bulgulardır.

696 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin (KHK) uygulama usul ve esaslarını belirleyen Tebliğ'de Tespit Komisyonlarına arşiv araştırma sonuçlarını değerlendirme görev ve sorumluluğu verilmektedir. Tebliğ'in 7. ve 32. maddelerinde sürekli işçi kadrolarına başvuran taşeron işçilerle ilgili arşiv araştırması yapılacağı belirtildikten sonra, *"… İlgili mercilerden intikal eden arşiv araştırması sonucunda elde edilen bilgilerin değerlendirilmesi tespit komisyonunca yapılır."* hükmüne yer verilmiştir.

Bakanlık ve merkezi Ankara'da bulunan idareler için Emniyet Genel Müdürlüğü, illerde ise Valilikler tarafından yapılan arşiv araştırma sonuçları, işçiyle ilgili kabul veya ret verilmesi yönünde bir hüküm ya da kanaat içermemekte, sabıka kaydı ve diğer bilgiler derlenerek bunların değerlendirilmesi Tespit Komisyonlarına bırakılmaktadır.

Bu çalışma, 26.02.2018 tarihinde kamuiscileri.net sayfasında yayınlanmıştır. ©Tüm hakları Kamutech Yazılım A.Ş. 'ye aittir.

Ankara Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi E Blok 42-43 Gölbaşı/ANKARA

E-Posta: info@kamutech.com İnternet Adresi: www.kamutech.com

Detaylı Bilgi ve Mevzuat Desteği için:

Telefon No: (0312) 484 31 00 • 484 31 18

Ancak Tespit Komisyonlarının arşiv araştırma sonuçlarını hangi esaslara göre değerlendireceğine ilişkin Tebliğ'de bir hüküm yoktur. Bu durumda bazı Tespit Komisyonları, sabıka kaydı çıkan her işçiyi eleme yoluna gidebilmektedir.

MEMURLAR İÇİN GEÇERLİ OLAN HÜKÜMLER, TAŞERON İŞÇİLER İÇİN DE GEÇERLİ KABUL EDİLMELİDİR

Tebliğ'in 'Hak sahipliği açısından kapsamın belirlenmesi' başlıklı 5. Maddesi'nin a bendindeki şu hüküm yer almaktadır.

"a) 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinin (A) bendinin (1), (4), (5), (6), (7) ve (8) numaralı alt bentlerinde belirtilen şartları taşımak,"

Bu madde ile 657 Sayılı Kanunu'nun devlet memurluğuna kabulde aradığı şartların, yaş ve eğitim dışında taşeron işçiler için de aranması benimsenmiştir. Bu nedenle devlet memurluğuna kabule ilişkin esaslar, emsal kabul edilmeli, taşeron işçilerin durumu da aynı kapsamda değerlendirilmelidir.

Bu aşamada 657 Sayılı Kanunu'nun devlet memurluğuna kabule ilişkin 48/A-5 Maddesi'ne bakılmadır. Madde metni şu şekildedir;

"Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına ya da affa uğramış olsa bile devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, (…) zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından mahkûm olmamak."

Buna göre taşeron işçinin kadroya alınabilmesi için,

- Kasten işlenen bir suçtan dolayı 1 yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına mahkûm olmaması,
- Affa uğramış olsa bile devletin güvenliğine ve Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçları işlemiş olmaması,
- Zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama ve kaçakçılık suçlarından mahkumiyet almış olmaması gerekir.

CEZASI, PARA CEZASINA ÇEVRİLİP ERTELENENLERİN DURUMU NE OLACAKTIR?

Tartışmalı durumlar içinse Devlet Personel Başkanlığı'nın (DPB) görüşlerine başvurmak gerekmektedir. DPB'nin 657 sayılı Kanunun 48/A-5 inci maddesinde sayılan nitelikli suçlar kapsamında yer alan hırsızlık suçundan ceza almış, ancak cezası para cezasına çevrilerek ertelenmiş olanların da memuriyete girişinde engel bulunmadığı yönünde görüşü

Bu çalışma, 26.02.2018 tarihinde kamuiscileri.net sayfasında yayınlanmıştır. ©Tüm hakları Kamutech Yazılım A.Ş. 'ye aittir.

Ankara Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi E Blok 42-43 Gölbaşı/ANKARA
E-Posta: info@kamutech.com İnternet Adresi: www.kamutech.com
Detaylı Bilgi ve Mevzuat Desteği için:
Telefon No: (0312) 484 31 00 • 484 31 18

söz konusudur. Başkanlığın, 13/01/2015-168 tarih ve sayılı görüşünde şu ifadelere yer verilmiştir.

"Yukarıda yer verilen hüküm ve açıklamalar çerçevesinde, ilgilinin elektrik hırsızlık suçunu işlemiş olduğu tarihte yürürlükte bulunan 647 sayılı Kanunun 6 ncı maddesi gereğince cezasının paraya çevrilerek ertelenmiş olması sebebiyle, bu durumunun memuriyete girişte engel teşkil etmeyeceği mütalaa edilmektedir."

Sonuç itibariyle "zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama ve kaçakçılık" suçlarından ceza almış, ancak cezası paraya çevrilerek ertelenmiş (tecil edilmiş) taşeron işçilerin kadroya geçirilmesinde bir engel yoktur.

BİR YILDAN AZ HAPİS CEZASI ALMIŞ OLANLARIN DURUMU NE OLACAKTIR?

Devlet Personel Başkanlığı'nın 26/02/2015-1408 tarih ve sayılı görüş yazısında, 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 48/A-5 maddesinde sayılan nitelikteki suçlar dışında herhangi bir suçtan dolayı bir yıldan daha az hapis cezası alanların devlet memuru olarak atanabilecekleri belirtilmektedir. Bu görüş yazısında şöyle denilmektedir.

"Yukarıda yer verilen hüküm çerçevesinde, ilgili hakkında verilen hapis cezalarının 657 sayılı Kanunun 48/A-5 inci maddesinde sayılan nitelikli suçlar kapsamında yer almaması ve 1 yıldan az süreli olması sebebiyle atamasının yapılmasında herhangi bir engel bulunmadığı mütalaa edilmektedir."

Kasten işlenen suçlar nedeniyle bir yıldan az hapis cezası alan taşeron işçilerin kadroya geçişinde bir engel yoktur.

Ancak işlenen suç 657 sayılı Kanunun 48/A-5 inci maddesinde sayılan nitelikli suçlardan ise (zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama ve kaçakçılık) kadroya geçiş başvurusunun reddedilmesi gerekir.

MEMNU HAKLARIN İADESİ KARARI ALDIRMIŞ OLANLARIN DURUMU NE OLACAKTIR?

Memnu hakların iadesi, kişinin ceza nedeniyle yasaklanmış haklarının geri verilmesidir.

5352 sayılı Adli Sicil Kanunu'nun "Yasaklanmış hakların geri verilmesi" başlıklı 13/A maddesinde;

(1) 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu dışındaki kanunların belli bir suçtan dolayı veya belli bir cezaya mahkûmiyete bağladığı hak yoksunluklarının giderilebilmesi için, yasaklanmış hakların geri verilmesi yoluna gidilebilir. Bunun için; Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinin beşinci ve altıncı fıkraları saklı kalmak kaydıyla,

Bu çalışma, 26.02.2018 tarihinde kamuiscileri.net sayfasında yayınlanmıştır. ©Tüm hakları Kamutech Yazılım A.Ş. 'ye aittir.

Ankara Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi E Blok 42-43 Gölbaşı/ANKARA
Detaylı Bilgi ve Mevzuat Desteği için:
E-Posta: info@kamutech.com İnternet Adresi: www.kamutech.com
Telefon No: (0312) 484 31 00 • 484 31 18

a) Mahkûm olunan cezanın infazının tamamlandığı tarihten itibaren üç yıllık bir sürenin geçmiş olması,

b) Kişinin bu süre zarfında yeni bir suç işlememiş olması ve hayatını iyi halli olarak sürdürdüğü hususunda mahkemede bir kanaat oluşması, gerekir.

(2) Mahkûm olunan cezanın infazına genel af veya etkin pişmanlık dışında başka bir hukukî nedenle son verilmiş olması halinde, yasaklanmış hakların geri verilmesi yoluna gidilebilmesi için, hükmün kesinleştiği tarihten itibaren beş yıl geçmesi gerekir. Ancak, bu süre kişinin mahkûm olduğu hapis cezasına üç yıl eklenmek suretiyle bulunacak süreden az olamaz.

(3) Yasaklanmış hakların geri verilmesi için, hükümlünün veya vekilinin talebi üzerine, hükmü veren mahkemenin veya hükümlünün ikametgâhının bulunduğu yerdeki aynı derecedeki mahkemenin karar vermesi gerekir.

(4) Mahkeme bu hususta kararını, dosya üzerinde inceleme yaparak ya da Cumhuriyet savcısını ve hükümlüyü dinlemek suretiyle verebilir.

(5) Yasaklanmış hakların geri verilmesi talebi üzerine mahkemenin verdiği karara karşı, hükümle ilgili olarak Ceza Muhakemesi Kanununda öngörülen kanun yoluna başvurulabilir.

(6) Yasaklanmış hakların geri verilmesine ilişkin karar, kesinleşmesi halinde, adlî sicil arşivine kaydedilir.

(7) Yasaklanmış hakların geri verilmesi yoluna başvurulması nedeniyle oluşan bütün masraflar hükümlü tarafından karşılanır.

Yukarıdaki Kanun maddesi düzenlemesine göre memnu hakların iadesi kararı aldırmış olanların memur olmasında engel bir durum olup olmadığı konusunda, Danıştay İdari Dava Daireleri'nin 17/11/2011 tarihli ve E: 2007/2368 ve K: 2011/1214 sayılı kararında,

"*Memnu hakların iadesi kararı, 657 sayılı Kanunun anılan 48/A-5. maddesinde sayılan yüz kızartıcı suçlar dışında kalan suçlar bakımından devlet memuru olabilme koşulları yönünden ehliyetsizliği geleceğe dönük olarak ortadan kaldırmakta…"* denilmektedir.

Danıştay'ın bu kararı ile temel bir hüküm bina edilmiş, 657 Sayılı Kanunun 48/A-5 maddesindeki kısıtlayıcı hükümlerin, yüz kızartıcı suçlar hariç, memnu (yasaklı) hakların iadesi kararı aldırmış olan kişiler açısından memuriyete engel olmayacağı karara bağlanmıştır.

DPB'nin 21/07/2015 tarih 4917 sayılı görüşünde ise;

"*Yukarıda yer verilen hüküm ve açıklamalar çerçevesinde, kasten işlediğiniz suç dolayısıyla 1 yıldan fazla süreli hapis cezasına mahkum olmanız nedeniyle, ancak 5352 sayılı Kanunun 13/A maddesi uyarınca yasaklanmış hakların iadesi kararı verilmiş olması durumunda, Devlet memuru olarak atanabileceğiniz mütalaa edilmektedir*" denilmektedir.

Yukarıda açıklanan nedenlerle Tespit Komisyonlarının yasaklı hakların iadesi kararı almış olan taşeron işçilerin durumunu ayrıca değerlendirmesi ve Danıştay kararına göre uygulama yapması gerekmektedir.

Bu çalışma, 26.02.2018 tarihinde kamuiscileri.net sayfasında yayınlanmıştır. ©Tüm hakları Kamutech Yazılım A.Ş. 'ye aittir.

Ankara Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi E Blok 42-43 Gölbaşı/ANKARA
Detaylı Bilgi ve Mevzuat Desteği için:
E-Posta: info@kamutech.com İnternet Adresi: www.kamutech.com
Telefon No: (0312) 484 31 00 • 484 31 18

SONUÇ

Arşiv araştırma sonuçlarının değerlendirilmesi, Tespit Komisyonlarının görev ve sorumlulukları kapsamındadır. Bu yetki başka bir kişi veya kurula da verilmemiştir. Komisyonların, bu görevi yerine getirirken 657 Sayılı Kanun'un 48/A5 maddesiyle bağ kurmaları, Devlet Personel Başkanlığı'nın görüşlerini de dikkate alarak karar vermeleri gerekmektedir.

Tespit komisyonlarınca karar alınırken, taşeron işçiye verilen hapis cezası para cezasına çevrilmişse, hükmün açıklanması geriye bırakılmışsa, kasten işlenen suç olsa bile verilen hapis cezası bir yılın altındaysa veya kasten işlenmeyen suçtan dolayı bir yılın üzerinde mahkûmiyet varsa bile bu durumların "memuriyete (kadroya geçişe) engel teşkil etmediği" bilinmelidir.

Hakkında memuriyete engel teşkil edecek şekilde kasten işlenmiş bir suçtan dolayı, bir yıldan fazla süreli mahkumiyet kararı olan taşeron işçilerin, "yasaklanmış hakların iadesi kararı" almış olup olmadıklarına bakılarak ayrıca değerlendirme yapılmalıdır.

Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması nedeniyle tespit komisyonu tarafından başvurusu reddedilen taşeron işçilerin, verilen bu karara karşı 60 gün içinde İdare mahkemesine dava yoluna gitme hakları vardır. Yargılama neticesinde güvenlik soruşturması ve arşiv kayıtlarının memuriyete (kadroya alınmalarına) engel teşkil etmediğinin anlaşılması halinde ise taşeron işçinin mahkeme kararıyla kadroya alınması ve bu süre zarfında mahrum kaldığı tüm özlük ve maddi haklarının yasal faiziyle birlikte ödenmesi söz konusu olabilecektir.

Kadroya Geçecek Taşeron İşçilerin Maaş, Bordro, Toplu Sözleşme, Sendika, Özlük, Sicil, SGK E-Bildirge İşlemleri... ve daha fazlası Kamutech uzmanlığı ile **e-KamuİşçiKamuİşçi** programında!

Bu çalışma, 26.02.2018 tarihinde kamuiscileri.net sayfasında yayınlanmıştır. ©Tüm hakları Kamutech Yazılım A.Ş. 'ye aittir.

Ankara Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi E Blok 42-43 Gölbaşı/ANKARA
E-Posta: info@kamutech.com İnternet Adresi: www.kamutech.com
Detaylı Bilgi ve Mevzuat Desteği için:
Telefon No: (0312) 484 31 00 • 484 31 18